

# Quickscan natuurwetgeving voor nieuwbouw in de Kanaalzone te Son



**In opdracht van:  
Croonenburo5**

3 april 2017  
G. Hovens, P.J.C.A op het Veld en J.P.M. Hovens

## Quickscan natuurwetgeving voor nieuwbouw in de Kanaalzone te Son

*Opdrachtgever:* Croonenburo5  
*Opstellers/controle:* ir. Grietje Hovens / ir. Hans Hovens  
*Veldwerk:* ir. Grietje Hovens en Paul op het Veld

Faunaconsult is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de landelijke brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus. Het Netwerk Groene Bureaus hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden van het netwerk aan te spreken op de kwaliteit van hun werk en aangeleverde producten.

# Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding .....	3
1.2	Doel en status van dit document.....	3
1.3	Leeswijzer .....	3
2	Wet- en regelgeving .....	4
2.1	Inleiding.....	4
2.2	Bescherming van Natura 2000-gebieden.....	4
2.3	Natuurnetwerk Nederland .....	4
2.4	Beschermde planten en dieren.....	5
3	Werkwijze .....	7
3.1	Beschrijving van de werkzaamheden .....	7
3.2	Werkwijze .....	9
4	Aanwezige beschermde natuurwaarden .....	10
4.1	Beschrijving plangebied .....	10
4.2	Natura 2000-gebieden .....	16
4.3	Natuurnetwerk Nederland .....	17
4.4	Overige beschermde gebieden.....	18
4.5	Beschermde planten en dieren.....	18
5	Mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden .....	24
5.1	Natura 2000 .....	24
5.2	Natuurnetwerk Brabant (NNB) .....	24
5.3	Beschermde planten en dieren.....	25
6	Conclusies en aanbevelingen.....	27
6.1	Natura 2000 .....	27
6.2	Natuurnetwerk Brabant .....	27
6.3	Beschermde planten en dieren.....	27
	Literatuur.....	29
	Bijlage 1: Toelichting per beschermingsregime .....	30

# 1 Inleiding

## 1.1 Aanleiding

Croonenburo5 begeleidt de herontwikkeling van het gebied dat grenst aan de Kanaaldijk Noord, Begoniastraat, Bontstraat en Nieuwstraat te Son (de Kanaalzone). Figuur 1 geeft de ligging weer van plangebied.



**Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld). Bron: Bing Maps.**

De (voorgenomen) ontwikkelingen hebben aanleiding gegeven voor deze quickscan natuurwetgeving. Hierin is nagegaan welke effecten de ingreep heeft op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna. Daarnaast is nagegaan welke invloed de ingreep heeft op beschermde Natura 2000-gebieden en overige beschermde natuurgebieden.

## 1.2 Doel en status van dit document

Het risico bestaat dat het plangebied deel uitmaakt van leefgebieden van diverse beschermde soorten. Dit document geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en mogelijke effecten als gevolg van het project.

Het doel van dit document is om vast te stellen of de natuurwetgeving de geplande ontwikkeling in de weg staat. De ingreep kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden (plant- en diersoorten en bijbehorende leefgebieden) en beschermde gebieden. Dit document geeft aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de minimale onderzoekinspanning vanuit de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast worden mitigerende (verzachtende) maatregelen aangegeven om significant negatieve effecten op voorhand te voorkomen en daarmee te voldoen aan de natuurwetgeving.

## 1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de geplande werkzaamheden en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de effecten van de voorgenomen ingreep op Natura 2000-gebieden, de in en nabij het plangebied aanwezige natuurwaarden, evenals de mogelijke overtredingen op de Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen weer.

## 2 Wet- en regelgeving

### 2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De Wet natuurbescherming (Wn), die per 1 januari 2017 is ingegaan, vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Natuurbeschermingswet 1998 zorgde voor de bescherming van (natuur)gebieden en de Flora- en faunawet regelde de bescherming van alle in het wild levende planten- en diersoorten, dus ook buiten de beschermde gebieden. Bij werkzaamheden met betrekking tot ruimtelijke ingrepen, moest worden nagegaan of deze negatieve gevolgen zouden kunnen hebben voor beschermde soorten en/of beschermde gebieden. Bij kap van bomen moest worden bepaald of de Boswet van toepassing was (de Boswet regelde het behoud van bosopstanden of compensatie ervan). De basis van de nieuwe wetgeving blijft in grote lijnen gelijk, al verandert er wel een aantal zaken.

### 2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Wat betreft gebiedsbescherming, vervalt de bescherming van de Beschermde natuurmonumenten. Deze vallen echter vrijwel altijd (op enkele kleine gebieden na) binnen Natura 2000 of het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en houden dus indirect wel bescherming, zij het niet in dezelfde mate. De provincies hebben daarnaast de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Zij kunnen in een later stadium door de Minister worden toegevoegd aan Natura 2000-gebieden.

Verder verandert er voor Natura-2000 gebieden weinig. De bescherming van deze gebieden is namelijk gebaseerd op internationale verplichtingen en die zijn niet veranderd.

Per Natura 2000-gebied zijn (instandhoudings)doelen (voor soorten en vegetatietypen) opgesteld. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Het bevoegd gezag kan schadelijke activiteiten beperken en eisen dat een vergunning op de Wn wordt aangevraagd. Regulier beheer en bestaand gebruik zijn opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

Wetlands worden beschermd door het internationale Ramsar-verdrag. Het zijn ook Natura 2000-gebieden en daardoor beschermd door de Wn.

Toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wn wat betreft Natura 2000-gebieden is opgenomen in hoofdstuk 5.

### 2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het NNN is gebaseerd op provinciale regelgeving, die met ingang van de Wn niet is veranderd. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;

- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De provincies hebben – zoals ook al in paragraaf 2.2 aangegeven - de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Veel provincies hebben de Nationale Landschappen (sinds 2011 geen onderdeel meer van nationaal beleid) in hun provinciale beleid opgenomen,

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan het provinciale beleid is opgenomen in hoofdstuk 5.

## 2.4 Beschermde planten en dieren

De lijsten met beschermde soorten zijn veranderd. Er zijn soorten die voorheen beschermd waren en onder de Wn niet meer en andersom. Zo zijn een aantal soorten orchideeën, de kleine modderkruiper en rode bosmieren sinds 1 januari 2017 niet meer beschermd. De Wn kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven (zie bijlage 1 voor een toelichting op verboden handelingen, afwijkingsmogelijkheden en criteria voor ontheffing/vrijstelling per beschermingsregime):

### - Vogels

alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wn). Verder nemen de meeste provincies de onder de Flora- en faunawet benoemde vogelsoorten waarvan het nest jaarrond werd beschermd over. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken.

### - Internationaal beschermde soorten

alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 3.2 van de Wn);

### - Overige beschermde soorten

soorten genoemd in de bijlage bij de Wn, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen (paragraaf 3.3 van de Wn). Hieronder vallen onder meer de ‘algemene’ soorten die onder de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen waren vrijgesteld. Vrijwel al deze soorten zijn door alle provincies eveneens voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld (een uitzondering geldt bijvoorbeeld voor de mol, die onder de Wn niet meer is beschermd).

De beschermde status van soorten kan echter per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten (Provinciale staten van Noord-Brabant, 2016). Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Voor soorten die ook niet in de bijlagen van de Wn worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikel 1.11 Wn) als vangnet. Op grond van deze bepaling moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in beginsel achterwege worden

gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wn wat betreft flora en fauna is opgenomen in hoofdstuk 5.

### 3 Werkwijze

#### 3.1 Beschrijving van de werkzaamheden

In het plangebied (begrenst door de Kanaaldijk Noord, Begoniastraat, Bontstraat en Nieuwstraat te Son (de Kanaalzone), worden 8 tweekappers, 18 appartementen, 5 rijwoningen, 2 benedenwoningen en 2 maisonnettes gebouwd (in totaal 35 eenheden). Ook het openbaar gebied zal voor een groot gedeelte heringericht worden. De voorgenoemde situatie is weergegeven in figuur 2 en figuur 3.

#### Son Kanaalzone - Voorlopige verkaveling dd 11-07-2016



Figuur 2. Tekening van de voorgestane situatie.





Figuur 3. Tekening van de voorgestane situatie.

### 3.2 Werkwijze

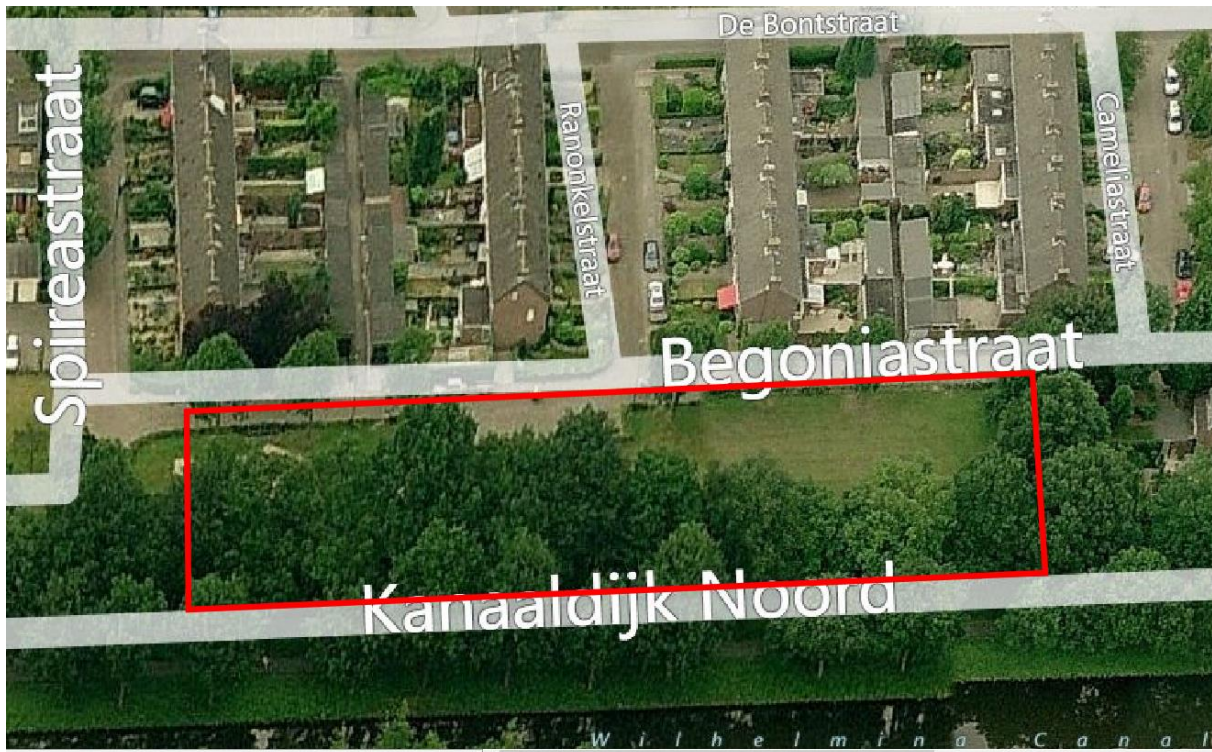
De quickscan is uitgevoerd door middel van 2 veldbezoeken en een bronnenonderzoek. Op 21 en 27 maart 2017 heeft Faunaconsult het plangebied bezocht, evenals de omringende zone. Hierbij werden zo veel mogelijk planten op naam gebracht en werd beoordeeld voor welke plant- en diersoorten het plangebied geschikte habitat biedt. Waarnemingen van soorten in het plangebied zijn genoteerd. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Het bureauonderzoek is gebaseerd op vrij verkrijgbare verspreidingsbronnen en waarnemingen van soorten:

- Synbiosys alterra ([www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase](http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase)).
- RAVON ([www.ravon.nl](http://www.ravon.nl)). Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen.

## 4 Aanwezige beschermde natuurwaarden

### 4.1 Beschrijving plangebied

Het totale plangebied is weergegeven in figuur 1. Het westelijk deel van het plangebied is weergegeven in figuur 4 en wordt hieronder beschreven.



**Figuur 4. Het westelijk deel van het plangebied. Bron: Bing Maps.**

Het westelijk deel van het plangebied bestaat uit een grasveld met een jonge beuk, speeltoestellen (zie grote foto voorzijde) en hagen van haagbeuk (zie figuur 5). Ook groeien hier algemeen voorkomende planten als zachte ooievaarsbek, madeliefje, paardenbloem en witte klaver. Het grasveld wordt aan de zijde van de Kanaaldijk Noord begrensd door een houtsingel, bestaande uit onder meer hultst, gewone vlier, Gelderse roos, hazelnoot, taxus, beuk, mahonia, zomereik (veelal overwoekerd met klimop) en een ondergroei van soorten als grote brandnetel, zevenblad, klimop, fluitenkruid, gewoon speenkruid, kleine maagdenpalm en bonte gele dovenetel. Zie figuren 6 en 7.



**Figuur 5. Speeltuintje aan de Begoniastraat.**



**Figuur 6. De houtsingel naast de speeltuin.**



**Figuur 7. Laanbomen langs de Kanaaldijk Noord en daarachter de houtsingel die grenst aan de speeltuin.**

Het oostelijk deel van het plangebied is weergegeven in figuur 8 en wordt hieronder beschreven.



**Figuur 8. Het oostelijk deel van het plangebied. Bron: Bing Maps.**

Het oostelijk deel van het plangebied bestaat onder meer uit een verwilderde tuin aan de Kanaaldijk Noord (het meest linkse deel in figuur 8, zie ook de kleine foto linksboven op de voorzijde van dit rapport en figuur 9). In deze tuin groeiden tijdens het veldbezoek onder meer taxus, laurierkers, bamboe, thuja, ruwe berk, vlinderstruik, kleefkruid, ridderzuring, paarse dovenetel, grote brandnetel, buxus, klimop, zachte ooievaarsbek en hortensia. Aan de Kanaaldijk Noord bevindt zich nog een houtsingel, bestaande uit linde, liguster, ruwe berk en taxus en een ondergroei van onder meer klimop en narcis (zie figuur 10).



**Figuur 9. Verwilde tuin aan de Kanaaldijk Noord.**



**Figuur 10. De houtsingel aan de Kanaaldijk Noord.**

Aan de Kanaaldijk Noord ligt ook nog een andere verwilderde tuin, die is afgezet met een hekwerk en prikkeldraad (zie figuur 11). Hier groeien onder meer ruwe berk, hazelaar, bezemkruiskruid, zachte ooievaarsbek, smalle weegbree en paardenbloem.



**Figuur 11. Verwilderde tuin aan de Kanaaldijk Noord.**

Op de hoek Kanaaldijk Noord en Nieuwstraat bevindt zich een huis dat gesloopt gaat worden (Nieuwstraat 98). Zie figuren 12 en 13.



**Figuur 12. Het te slopen huis aan de Nieuwstraat 98 (voorkant).**



**Figuur 13. Het te slopen huis aan de Nieuwstraat 98 (achterkant).**



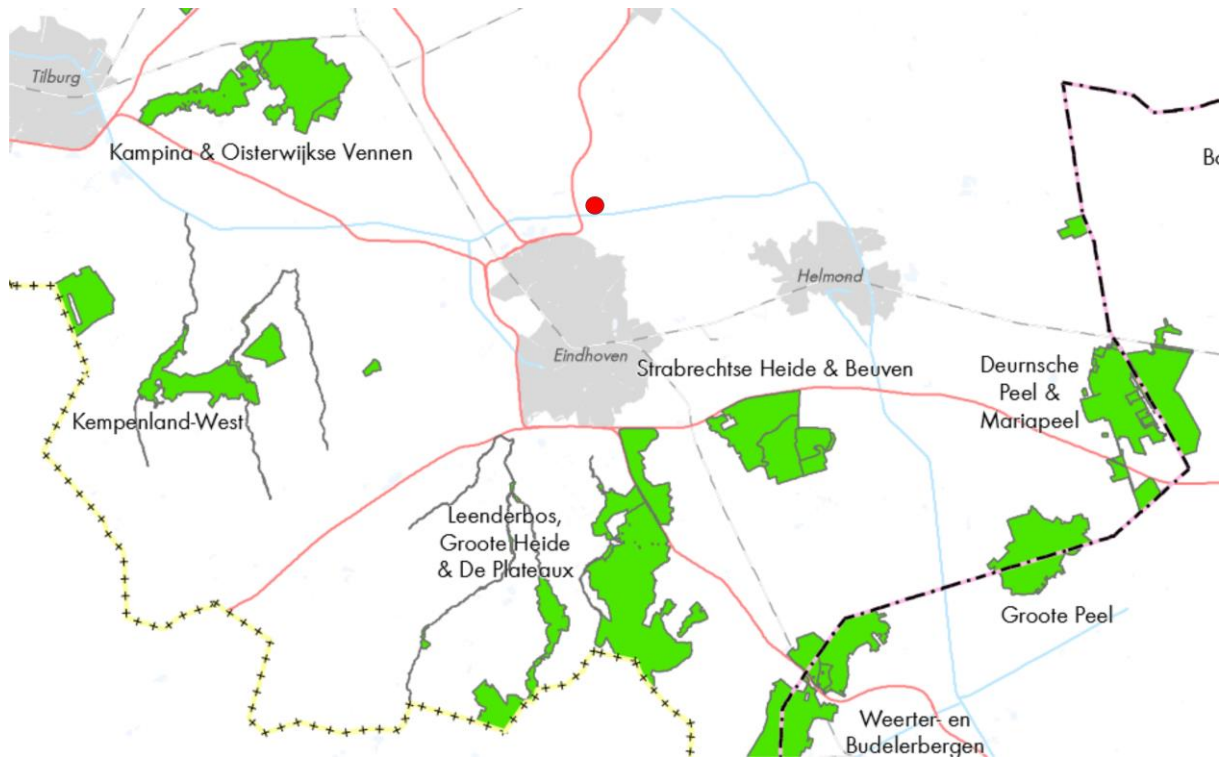
De rest van het plangebied bestaat uit de te slopen meubelwinkel op de hoek van de Nieuwstraat en De Bontstraat en het bijbehorende parkeerterrein (zie figuur 8). De kleine foto rechtsonder op de voorzijde van dit rapport is een foto van deze meubelwinkel; figuur 14 is een foto van de achterzijde van deze winkel.



**Figuur 14. Achterzijde van de te slopen meubelwinkel.**

#### 4.2 Natura 2000-gebieden

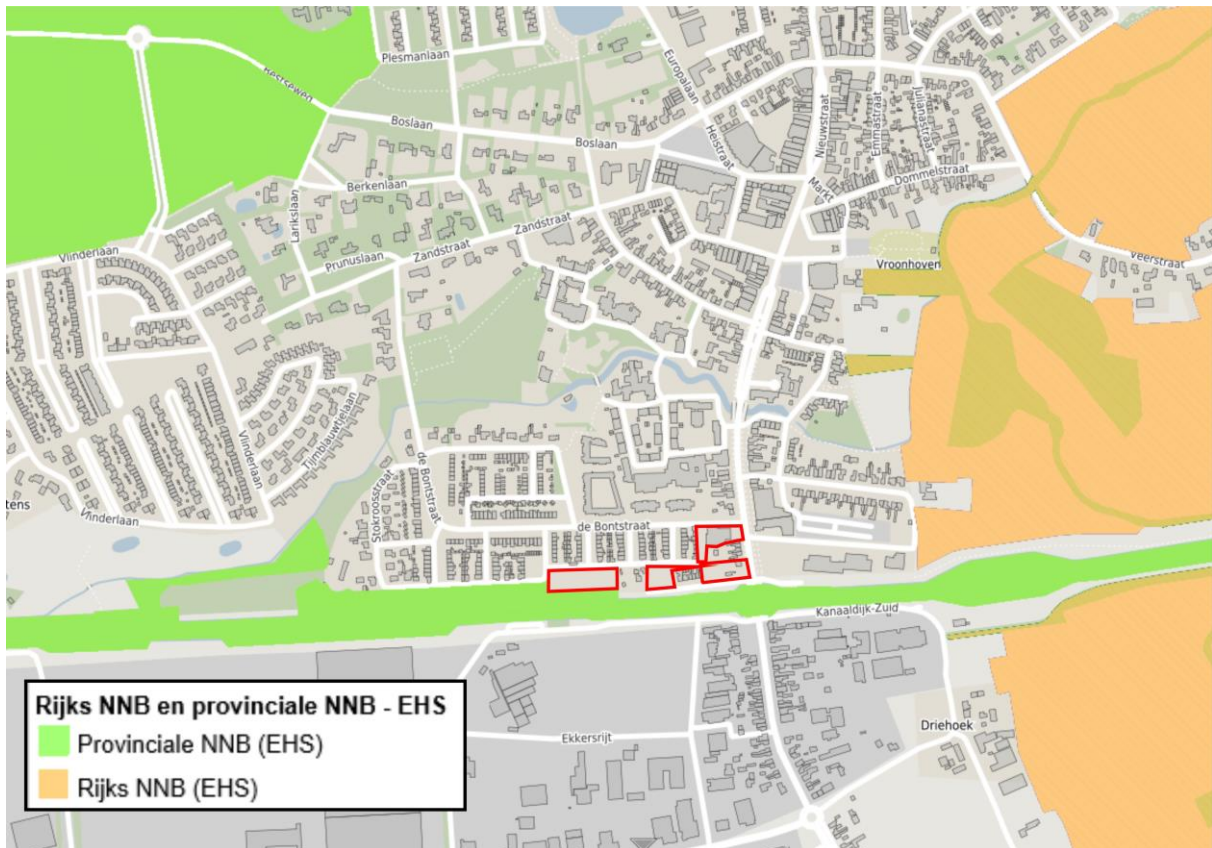
Figuur 15 laat de ligging van het plangebied zien ten opzichte van nabij gelegen Natura 2000-gebieden in de provincie Noord-Brabant. Deze Natura 2000-gebieden liggen alle op een afstand van meer dan 11 kilometer.



**Figuur 15. Natura 2000-gebieden (groen weergegeven) ten opzichte van het plangebied (rode stip). Bron: website Provincie Noord-Brabant (<http://www.brabant.nl/dossiers/>).**

#### 4.3 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied grenst gedeeltelijk aan het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Zie figuur 16.



**Figuur 16. Globale ligging van het plangebied (rood omlind) ten opzichte van het NNB.**  
**Bron: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>.**

#### 4.4 Overige beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Nationaal Landschap.

#### 4.5 Beschermde planten en dieren

##### *Vogels*

Tijdens het veldbezoek werden de volgende vogels waargenomen: heggemus, kauw, vink, ekster, houtduif, koolmees, roodborst, zwarte kraai, winterkoning, tjiftjaf en merel. Tegen de zomereiken langs de Kanaaldijk Noord zijn diverse mezenestkasten opgehangen (zie figuur 7).

In de oostelijk gelegen houtsingel aan de Kanaaldijk Noord is een boom met een holte aanwezig (zie figuur 10); deze holte is met behulp van een ladder geïnspecteerd en bleek te ondiep te zijn om te dienen als nestholte voor vogels. In de ernaast gelegen verwilderde tuin, die omgeven is door een hekwerk (zie figuur 11), was onder meer een ruwe berk aanwezig met daarin een eksternest in aanbouw.

Daarnaast vlogen bij het te slopen huis aan de Nieuwstraat 98 2 huismussen onder de dakpannen uit; in deze woning bevinden zich dus in ieder geval 2 huismusnesten (zie figuur 17). Vanwege de aanwezigheid van dakgoten direct onder de dakpannen zijn hier geen geschikte nestplaatsen voor gierzwaluwen. Nesten van huismussen zijn jaarrond beschermd; overige jaarrond beschermde vogelnesten zijn in en rond het plangebied afwezig. Waarschijnlijk broeden er in het broedseizoen wel algemeen voorkomende vogels zoals de merel in de opgaande vegetaties in het plangebied.



**Figuur 17. Huismus op het dak van de te slopen woning aan de Nieuwstraat 98.**

#### *Zoogdieren*

Onder *Vogels* is al beschreven dat er in de oostelijk gelegen houtsingel aan de Kanaaldijk Noord een boom met een holte aanwezig is (zie figuur 10); deze holte is met behulp van een ladder geïnspecteerd en bleek te ondiep te zijn om te dienen als nestholte voor vogels en is ook niet geschikt als vleermuisverblijf. Overige bomen met holtes werden niet waargenomen.

Het te slopen huis aan de Nieuwstraat 98 (zie figuur 12) heeft geen open stootvoegen. Er bevinden zich wel kieren in de betimmering onder de dakgoten (zie figuur 17), maar deze kieren zijn tijdens het veldbezoek met behulp van een ladder en zaklamp geïnspecteerd en bleken geen toegang te bieden tot de spouw (die is afgedekt met een muurplaat) of het dak. Vleermuizen kunnen via deze kieren de woning dus niet in. Aan de achterzijde van het huis (zie figuur 13), staat een schuurtje met een plat, bitumen dak; hierin zijn geen open stootvoegen of kieren aanwezig, zodat vleermuisverblijven hier eveneens kunnen worden uitgesloten.

In de meubelwinkel (zie kleine foto rechtsonder op de voorzijde en figuur 14) zijn wellicht diverse vleermuisverblijven aanwezig. In het bovenste deel van de meubelwinkel (zie figuur 18) zijn namelijk open stootvoegen aanwezig, waardoor vleermuizen de achterliggende spouw kunnen bereiken, welke als zomer-, kraam-, paar- en winterverblijf kan dienen. Daarnaast is er een groot gat boven een van de ramen van de winkel (zie figuur 19) dat vleermuizen toegang geeft tot de erachter gelegen ruimte. Verder bevinden zich aan de achterzijde van de winkel diverse gaten in het voegwerk (zie figuur 20). Bij inspectie van deze gaten, bleek achter de stenen muur een houten plaat te zitten, waardoor er meerdere grote, holle ruimten zijn waar vleermuizen in kunnen kruipen. Tenslotte bevindt zich aan de achterzijde een betimmering tegen de gevel (zie figuur 21); de gaten in de onderste houten lat 'lopen dood', maar vleermuizen kunnen hier wel onder de golven van de golfplaat kruipen. De meubelwinkel kan kraam-, paar-, zomer- en/of winterverblijven van verschillende soorten vleermuizen bevatten, maar geen massa-winterverblijven. Massawinterverblijven bevinden zich doorgaans in grote spleetvormige ruimten en deze zijn afwezig (Korsten et.al., s.a.).



**Figuur 18.** Open stootvoegen in het bovenste deel van de meubelwinkel.



**Figuur 19.** Gat boven een van de ramen van de meubelwinkel.



**Figuur 20. Kieren in de stenen muur aan de achterzijde van de meubelwinkel.**



**Figuur 21. Onder de ‘golven’ van deze gevelbetimmering kunnen vleermuizen kruipen.**

Het is mogelijk dat de laanbomen en de houtsingels langs de Kanaaldijk Noord fungeren als vaste vliegroute en foerageergebied van vleermuizen. Vaste vliegroutes en foerageergebieden zijn, net als onder de Flora- en faunawet, onder de Wn beschermd. Omdat de laanbomen langs de Kanaaldijk Noord behouden blijven, gelden de houtsingels echter niet als een onmisbaar onderdeel van een vaste vliegroute van vleermuizen (deze worden onder de Wet natuurbescherming als een voorplantingsplaats en rustplaats gezien; Ministerie van Economische zaken, 2016).

De houtsingels in het plangebied zijn mogelijk leefgebied van de wezel. Dassenburchten, dassensporen, eekhoornnesten etc. zijn in het plangebied afwezig. Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van zoogdieren, die behoren tot de categorieën ‘Internationaal beschermde soorten’ zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

#### *Planten*

In het plangebied zijn alleen algemene, niet beschermde planten waargenomen.

#### *Amfibieën en andere soorten*

In delen van het plangebied leven mogelijk enkele algemene amfibieën (wateren die als voortplantingshabitat voor amfibieën kunnen dienen zijn echter afwezig). Reptielen zijn niet in het plangebied te verwachten. Tabel 1 geeft de beschermde soorten weer die mogelijk in het plangebied voorkomen.

Tabel 1. Beschermden soorten die mogelijk een vaste rust- of voortplantingsplaats in het plangebied hebben. Het beschermingsregime van de soorten in de Wn is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	Vogels met strenger beschermd nest	Internationaal beschermde soorten	Overige beschermde soorten
Rosse woelmuis ( <i>Clethrionomys glareolus</i> )			X
Aardmuis ( <i>Microtus agrestis</i> )			X
Bosmuis ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )			X
Huisspitsmuis ( <i>Crocidura russula</i> )			X
Veldmuis ( <i>Microtus arvalis</i> )			X
Konijn ( <i>Oryctolagus cuniculus</i> )			X
Bosspitsmuis ( <i>Sorex araneus</i> )			X
Wezel ( <i>Mustela nivalis</i> )			X
Grootoorvleermuis ( <i>Plecotus auritus</i> )		X	
Laatvlieger ( <i>Eptesicus serotinus</i> )		X	
Ruige dwergvleermuis ( <i>Pipistrellus nathusii</i> )		X	
Gewone dwergvleermuis ( <i>Pipistrellus pipistrellus</i> )		X	
Gewone pad ( <i>Bufo bufo</i> )			X
Bruine kikker ( <i>Rana temporaria</i> )			X
Huismus ( <i>Passer domesticus</i> )	X		
Ekster ( <i>Pica pica</i> )	X		
Koolmees ( <i>Parus major</i> )	X		



## 5 Mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden

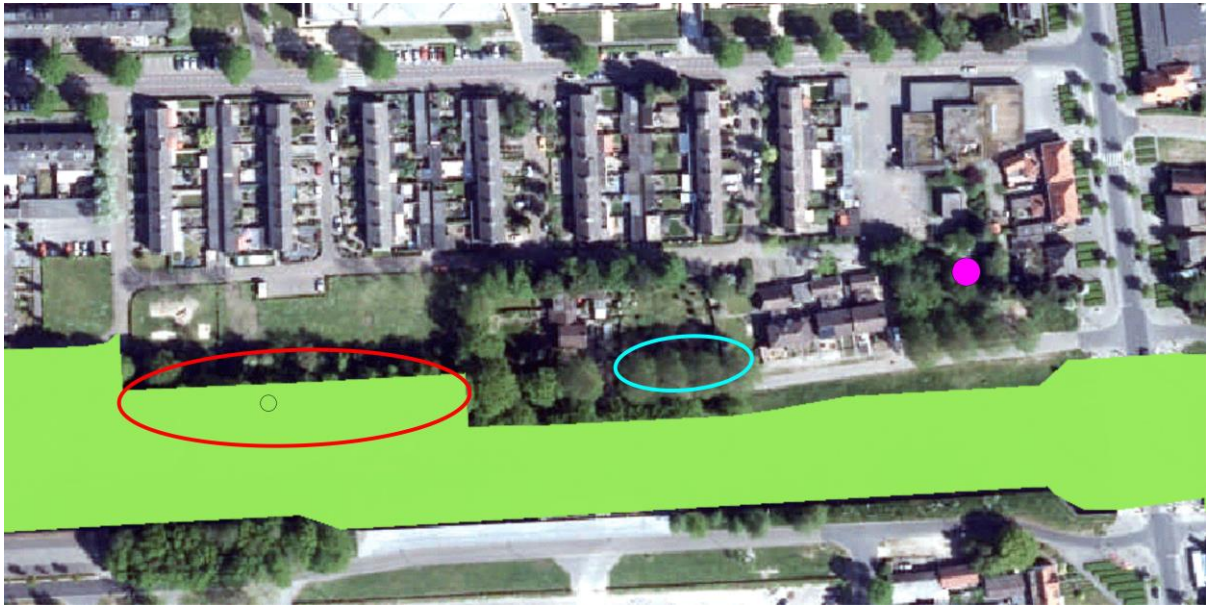
### 5.1 Natura 2000

Het plangebied bevindt zich op ruime afstand van Natura 2000-gebieden (zie figuur 15); Natura 2000-gebieden 'Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux', 'Strabrechtse Heide & Beuven', 'Kempenland-West' en 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' liggen op een afstand van 11 tot 15 kilometer van het plangebied. De 4 Natura 2000-gebieden zijn echter wel alle opgenomen in de zogenaamde PAS (Programma Aanpak Stikstof), omdat er meerdere stikstofgevoelige habitattypen voorkomen die te maken hebben met overbelasting door stikstof (zie ook paragraaf 5.2). De bouw van de woningen zal leiden tot wat extra stikstofuitstoot. Er komt namelijk stikstof vrij bij de verbranding van kachels en verbrandingsmotoren, zoals CV-ketels en verbrandingsmotoren in gemotoriseerd verkeer. De bouw van de woningen heeft daarnaast een zogenaamde 'verkeersaantrekkende werking', dat wil zeggen dat er extra verkeersbewegingen zullen plaatsvinden na realisatie van de woningen. Maar vanwege de grote afstand tot Natura 2000-gebieden plus het feit dat er tussen het plangebied en deze Natura 2000-gebieden ofwel een deel van de bebouwde kom van Eindhoven/Geldrop ligt ofwel een snelweg, is het niet heel waarschijnlijk dat de plannen een negatief effect zullen hebben op deze Natura 2000-gebieden.

### 5.2 Natuurnetwerk Brabant (NNB)

Het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNB - het Wilhelminakanaal - dat is aangewezen als ecologische verbindingzone, grenst aan een deel van het plangebied (zie figuur 16). In het kanaal zijn hoogstwaarschijnlijk geen bijzondere natuurwaarden aanwezig. Daarnaast ligt er ten oosten van het plangebied ook een deel van het NNB, dat is aangewezen als 'Natte natuurparel' (Dommeldal) en voor een deel tot het beheertype 'nat schraalland' behoort. Dit type grasland is zeer gevoelig voor verzuring en vermesting. Mogelijk heeft de voorgenomen nieuwbouw hierop een (licht) negatief effect. Heel waarschijnlijk is dit niet, omdat er tussen het plangebied en het nat schraalland nog een woonwijk ligt, en de supermarkt Jumbo met een druk bezochte parkeerplaats. Daarnaast liggen de te realiseren woningen in een grote, reeds langer bestaande woonwijk.

Verder hebben de houtsingels een ecologische waarde voor onder andere de wezel en broedvogels; een klein deel van de houtsingels is onderdeel van het NNB (zie figuur 22) en door de kap hiervan is er sprake van een (licht) negatief effect op het NNB.



**Figuur 22.** Een klein deel van de te kappen houtsingels (rood omlijnd) is onderdeel van het NNB (groen weergegeven). De roze stip geeft de locatie van het eksternest weer. Het blauw omlijnde deel is de houtsingel, die behouden dient te blijven.

### 5.3 Beschermde planten en dieren

- Bij de werkzaamheden kunnen vaste voortplantings- en of rustplaatsen van algemene beschermde zoogdieren worden verstoord. Individuen kunnen hierbij worden verstoord.
- De wezel heeft mogelijk vaste voortplantings- en of rustplaatsen in de houtsingels in het plangebied. Doordat een groot deel van de houtsingels wordt gekapt, worden deze verstoord en kunnen ook individuen worden verstoord.
- De laanbomen en de houtsingels naast de weg Kanaaldijk Noord maken mogelijk deel uit van een vaste vliegroute of foerageergebied van vleermuizen. De houtsingels zullen voor het grootste deel worden gekapt, maar omdat de laanbomen behouden blijven, vormen de houtsingels geen onmisbaar onderdeel van een vaste vliegroute. Wel kan het plaatsen van buitenverlichting op de laanbomen vleermuizen op deze locaties verstoren.
- In de te slopen meubelwinkel zijn mogelijk diverse voortplantings- en rustplaatsen van verschillende soorten vleermuizen aanwezig. Bij de sloopwerkzaamheden kunnen deze voortplantings- en rustplaatsen worden aangetast. Vleermuizen kunnen hierbij worden verstoord, verwond of gedood.
- Door bomen en struiken tijdens het broedseizoen te rooien, kunnen nesten van broedende vogels worden verstoord, hun jongen kunnen hierdoor te lang worden achtergelaten en eieren kunnen te lang niet worden bebroed. Ook kunnen vogels/nesten of jongen worden vernietigd.
- Tegen de zomereiken langs de Kanaaldijk Noord zijn diverse mezenkasten opgehangen. De koolmees is een zogenaamde 'categorie 5 soort'; dat wil zeggen dat het nest niet jaarrond is beschermd, maar dat er middels een omgevingscheck moet worden nagegaan of er in en rond het plangebied voldoende alternatieven aanwezig zijn (Dienst Regelingen, 2000b en -c; Ministerie van Economische zaken, 2016). Omdat de zomereiken behouden blijven, hoeft er echter niet gekeken te worden naar alternatieven.

- De ekster is eveneens een categorie 5 soort (zie voorgaande alinea). Indien de boom met het eksternest (zie figuur 22) in de broedtijd wordt gerooid, dan leidt dit mogelijk tot sterfte van eksters en/of hun eieren. Indien de betreffende boom in het broedseizoen wordt gekapt, kan dit leiden tot sterfte van jonge eksters of hun eieren. Omdat er in de nabijheid voldoende hoge bomen zijn, zijn er voldoende alternatieven voor eksters om een nieuw nest te maken.

- Onder de onderste rij dakpannen van het te slopen huis aan de Nieuwstraat 98 bevinden zich (mogelijk) nesten van de huismus. Indien het huis in het broedseizoen wordt gesloopt, kan dit leiden tot sterfte van jonge huismussen en/of hun eieren. Jaarrond kan de sloop leiden tot het vernietigen van jaarrond beschermde huismusnesten.

In de volgende tabel zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wn weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd hoe deze overtredingen kunnen worden voorkomen.

Tabel 2. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Wn. Zie bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën en een overzicht van alle verbodsbepalingen.

Soort	Beschermingsregime Wn	Art. 3.1	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.5	Art. 3.5	Art. 3.5	Art. 3.10
		lid 1	lid 2	lid 1	lid 2	lid 3	lid 4	lid 1
Algemene in het plangebied broedende vogels	Vogels	X	X					
Ekster	Vogels (categorie 5)	X	X					
Huisemus	Vogels (jaarrond beschermd nest)	X	X					
Vleermuizen	Internationaal beschermde soorten				X		X	
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Overige soorten							X
Wezel	Overige soorten, echter vrijstelling tot 1 oktober 2017							X

**Artikel 3.1 W(m.b.t. Vogels)**

- lid 1: het opzettelijk doden en vangen van vogels
- lid 2: het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten

**Artikel 3.5 (m.b.t. Internationaal beschermde soorten):**

- lid 1: het opzettelijk doden of vangen van soorten
- lid 2: het opzettelijk verstoren van soorten
- lid 3: het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van soorten
- lid 4: het beschadigen en vernielen van de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van soorten

**Artikel 3.10 lid 1 (m.b.t. A-soorten):** het is verboden

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
  - (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen; en
- De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wn).

## 6 Conclusies en aanbevelingen

### 6.1 Natura 2000

Vanwege de grote afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebieden, zijn er geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden te verwachten. Hierdoor is er geen vergunning nodig op grond van de Wn.

### 6.2 Natuurnetwerk Brabant

De realisatie van de woningen en de ingebruikname heeft waarschijnlijk geen negatieve effecten op het nat schraalland in het NNB (zie paragraaf 5.2). Daarnaast is er mogelijk een licht negatief effect op het NNB, omdat een deel van de te kappen houtsingels mogelijk ecologische waarde heeft voor de wezel (en broedvogels).

### 6.3 Beschermd plant en dieren

#### *Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën: vrijstelling*

In het plangebied komen mogelijk enkele algemene zoogdieren voor, die onder de Wn zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (zogenaamde A-soorten), waarvoor in Noord-Brabant een vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud. Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Zorgplicht (artikel 1.11 Wn): deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten tijdens het werk worden aangetroffen dieren zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

#### *Wezel: (deel) houtsingels behouden*

De houtsingels naast de Kanaaldijk Noord fungeren mogelijk als voorplantingsplaats en rustplaats van de wezel. In alle provincies, uitgezonderd Noord-Holland en Noord-Brabant, bestaat onder de Wn voor de wezel een vrijstelling (onder de Flora- en faunawet bestond er voor de wezel een landelijke vrijstelling). Wel geldt in de provincie Noord-Brabant tot 1 oktober 2017 een tijdelijke vrijstelling voor deze soort (Provincie Noord-Brabant, 2016; Provinciale staten van Noord-Brabant, 2016). Vanuit het provinciale beleid heeft het dus de voorkeur in ieder geval een deel van de houtsingels te behouden (zie figuur 22).

#### *Vleermuizen: aanvullend onderzoek*

De laanbomen naast de Kanaaldijk Noord fungeren mogelijk als vaste vliegroute en foeragegebied van vleermuizen. Om verstoring van vleermuizen te voorkomen, mag er tot op een afstand van 10 meter van de bomen rond het plangebied alleen vleermuisvriendelijke buitenverlichting worden geplaatst: van de bomen af omlaag gerichte straatverlichting of amberkleurige UV-vrije led armaturen.

De te slopen meubelwinkel bevat mogelijk vleermuisverblijven. De sloop van dit gebouw kan leiden tot verstoring of vernietiging van vleermuizen en hun verblijven. Omdat alle vleermuissoorten streng zijn beschermd, dient het voorkomen van dergelijke verblijven conform het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus et al., 2017) te worden onderzocht. Volgens het vleermuisprotocol zijn daartoe 4 onderzoeksronden nodig:

- 2 ronden (2 avonden) onderzoek met batdetectors in de kraamtijd (periode 15 mei – 15 juli, waarbij er minimaal 30 dagen zit tussen de twee bezoeken);
- 2 ronden (1 avond en 1 ochtend) onderzoek met batdetectors in de paartijd (15 augustus – 1 oktober, waarbij er minimaal 20 dagen zit tussen de twee bezoeken).

Indien blijkt dat er vleermuisverblijven aanwezig zijn, dient de functionaliteit daarvan te worden gewaarborgd. Dit houdt in dat er op aangepaste wijze wordt gerenoveerd (zodat er geen vleermuizen worden gedood) en dat er nieuwe vleermuisverblijven gecreëerd moeten worden. Tevens is het aan te raden om vooruitlopend op de resultaten van het vleermuizenonderzoek alvast vleermuiskasten op te hangen. Als blijkt dat er vleermuisverblijven aanwezig zijn die door de sloopwerkzaamheden zullen worden vernietigd, wordt vertraging van de werkzaamheden (in verband met de gewenningsperiode) voorkomen.

*Vogels: kap buiten het broedseizoen*

Vernietiging van vogelnesten is te vermijden, door de opgaande vegetatie in het plangebied buiten de periode 15 maart – 15 juli (het broedseizoen van de meeste vogels) te rooien.

*Ekster: kap buiten het broedseizoen*

In het plangebied bevond zich tijdens het veldbezoek een eksternest in aanbouw. Het nest van de ekster is niet jaarrond beschermd, maar er moet middels een omgevingscheck worden nagegaan of er in en rond het plangebied voldoende alternatieven aanwezig zijn (Dienst Regelingen, 2009; Ministerie van Economische zaken, 2016). Omdat dat het geval is dient er voor de kap van de boom met het eksternest geen ontheffing op de Wn te worden aangevraagd. Uiteraard dient dit wel buiten het broedseizoen van de ekster te gebeuren; dus buiten de periode 15 maart – 15 juli.

*Huismus: aanvullend onderzoek*

In het dak van de te slopen woning aan de Nieuwstraat 98 broeden mogelijk jaarlijks huismussen. Nesten van deze soort zijn jaarrond beschermd (Dienst Regelingen, 2009). Voordat het huis wordt gesloopt dient daarom eerst het voorkomen van huismusnesten conform de Soortenstandaard Huismus (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014) te worden onderzocht. Hierbij wordt voor de huismus uitgegaan van 2 ochtendbezoeken in de periode 1 april – 15 mei.

Indien blijkt dat er huismusnesten aanwezig zijn, dan dient, vóór 15 maart van het jaar waarin de sloop plaatsvindt, een tweevoud van het aantal te vernietigen nestlocaties voor de huismus te worden gerealiseerd (conform Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014). Dat kan door het plaatsen van vogelvides of nestkasten. Om schade aan jongen en eieren van de huismus te voorkomen, dient het dak van de woning met huismusnesten buiten de periode 15 maart - 1 september te worden gerenoveerd.

## Literatuur

- Dienst Regelingen. 2009. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Korsten, E., H. Bouman en D. Tuitert. S.a. (Massa-)winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen : discussiestuk Vleermuisprotocol 2017.
- Ministerie van Economische Zaken, 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Provinciale staten van Noord-Brabant. 2016. Verordening van Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant houdende regels ter bescherming van de natuur (Verordening natuurbescherming Noord-Brabant).  
Link:[http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Historie/Noord-Brabant/600901/CVDR600901\\_1.html](http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Historie/Noord-Brabant/600901/CVDR600901_1.html)
- Provincie Noord-Brabant, 2016. Nieuwsbrief Wet natuurbescherming, december 2016.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. 2014. Soortenstandaard Huismus Passer domesticus. Ministerie van Economische zaken.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur. 2013. Vleermuisprotocol 2013, versie 27 maart 2013. Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging.

# Bijlage 1: Toelichting per beschermingsregime

## Vogels

### *Verbodsbepalingen en afwijkingsmogelijkheden*

Het beschermingsregime voor vogels is neergelegd in de artikelen 3.1 tot en met 3.4 van de Wn. Deze bepalingen gelden voor alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van de artikelen 3.1 en 3.2 gelden voor deze vogels de volgende verboden:

- het opzettelijk doden en vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wn)
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2 Wn)
- het rapen en houden van eieren (artikel 3.1 lid 3 Wn)
- het opzettelijk storen van vogels indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.1 lid 4 en 5 Wn)
- het verkopen, vervoeren voor verkoop, onder zich hebben voor verkoop of ten verkoop aanbieden van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 1 Wn)
- het, anders dan voor verkoop, houden en vervoeren van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 6 Wn);
- het, voor zover bij of krachtens de Wn toegestaan, vangen of doden van vogels met – kort gezegd – verboden middelen en het achtervolgen met behulp van in de Vogelrichtlijn genoemde vervoermiddelen overeenkomstig de in de Vogelrichtlijn omschreven wijze (artikel 3.4 lid 1 Wn)..

Het beschermingsregime gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. Dit betekent dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn, tenzij het bevoegd gezag een afwijking van het verbod toestaat. Die toestemming kan worden verleend door middel van een ontheffing of vrijstelling.

### *Criteria voor ontheffing of vrijstelling*

Gedeputeerde staten (‘GS’) kunnen van vrijwel alle hierboven omschreven verboden ontheffing verlenen. Provinciale staten (‘PS’) kunnen daarnaast bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden. Voor een paar specifieke verboden is de minister van Economische Zaken (de ‘minister’) het bevoegd gezag, namelijk de verboden die zien op de verkoop en het vervoer van vogels. Indien een afwijking van een verbodsbepaling wordt toegestaan, moet daarbij in ieder geval worden bepaald op welke soort de afwijking betrekking heeft, welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan en welke voorwaarden gelden ter beperking van de risico’s en met betrekking tot het tijdstip en de plaats van de handeling. Daarnaast moet voor de verlening van een ontheffing of vrijstelling aan een aantal cumulatieve criteria zijn voldaan. Dit betekent dat er:

- geen andere bevredigende oplossing mag bestaan,
- de maatregelen niet mogen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en
- de ontheffing nodig is in verband met één van de volgende zes gronden:
  - het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
  - het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
  - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
  - ter bescherming van flora of fauna;
  - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten of voor de daarmee samenhangende teelt; of
  - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

## **Internationaal beschermde soorten**

### *Internationaal beschermde soorten zijn strikt beschermd*

Deze soorten worden in de praktijk vaak aangeduid als de ‘strikt beschermde soorten’, omdat voor deze soorten alleen onder strikte voorwaarden ontheffing van een verbodsbepaling kan worden verkregen. Bekende voorbeelden van habitatsorten zijn de drijvende waterweegbree, de rugstreeppad en de zandhagedis.

### *Verbodsbepalingen*

De belangrijkste verboden uit de Wn zijn:

- het opzettelijk doden of vangen van habitatsorten (artikel 3.5 lid 1 Wn)
- het opzettelijk verstoren van habitatsorten (artikel 3.5 lid 2 Wn);
- het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatsorten (artikel 3.5 lid 3 Wn)
- het beschadigen en vernielen van de voorplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatsorten (artikel 3.5 lid 4 Wn)
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen van habitatsorten (artikel 3.5 lid 5 Wn);
- het, anders dan voor verkoop, onder zich hebben of vervoeren van habitatsorten (artikel 3.6 lid 2 Wn).

### *Criteria voor ontheffing of vrijstelling*

Gedeputeerde Staten kunnen van deze verboden ontheffing verlenen en Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (artikel 3.8 lid 2 en 3.9 lid 2 Wn). Er is een aantal (cumulatieve) criteria (opgesomd in artikel 3.8 lid 5 Wn) om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen; deze worden slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
  - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
  - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.



## Overige beschermde soorten

### *Algemeen*

Overige beschermde soorten zijn niet beschermd vanwege de Europese wet- en regelgeving. Het gaat hier om de in het wild levende diersoorten die worden genoemd in onderdeel A van de bijlage bij de Wn. Voorbeelden zijn de hermelijn en de wezel ('A-soorten'). Daarnaast worden vaatplanten beschermd van de soorten die worden genoemd in onderdeel B in de bijlage bij de Wn, zoals de akkerboterbloem en de muurbloem ('B-soorten'). Uit de wetsgeschiedenis is gebleken dat het nodig is om deze soorten bij wet aan te wijzen, omdat zij niet voldoende worden beschermd door enkel de zorgplicht. Het gaat daarbij in het bijzonder om soorten die in Nederland in hun voortbestaan worden bedreigd. Op de bijlagen zijn dan ook bijvoorbeeld de Rode Lijst-soorten aangewezen.

### *Verboden handelingen*

Het is verboden op grond van artikel 3.10 lid 1 Wn:

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
- (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen en
- (c) B-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wn). Voor deze overige soorten gelden dus minder verboden dan voor de strikt beschermde soorten. Zo is bijvoorbeeld het (opzettelijk) verstoren van soorten niet verboden.

### *Ruimere afwijkingsmogelijkheden*

Voor de overige soorten gelden bovendien ruimere afwijkingsmogelijkheden dan voor de strikt beschermde soorten. Artikel 3.8 Wn (dat de afwijkingsmogelijkheden voor Habitatsoorten bepaalt) is grotendeels van overeenkomstige toepassing op de overige soorten. Dit betekent dat een ontheffing of vrijstelling slechts wordt verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
  - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
  - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Anders dan voor Habitatsoorten, kan voor de overige soorten ook ontheffing of vrijstelling worden verleend als dit noodzakelijk is (artikel 3.8 lid 2):

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- ten behoeve van het algemeen belang.

#### Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Ministerie van Economische Zaken, 2016)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen